

การศึกษาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ ในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

ณัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป^{1*}

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ คือ เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาด้วยวิธีการสอนแบบลงมือปฏิบัติ และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาจากวิธีการสอนแบบลงมือปฏิบัติ ในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry)

ประชากรเป้าหมาย ได้แก่ นักศึกษาปริญญาตรีที่เรียนวิชาTMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 52 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แผนการจัดการเรียนรู้ ข้อสอบวัดผล แบบประเมินผลรูปเล่มวิจัยและการนำเสนอ และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนโดยการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ วิเคราะห์ข้อมูล ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที (One-sample t-test)

ผลการวิจัย พบว่า ด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่วัดจากข้อสอบวัดผล ผู้เรียนครึ่งหนึ่ง หรือร้อยละ 55 ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด ในสัดส่วนนี้ มีผู้เรียน ร้อยละ 14.81 ที่มีผลการทดสอบร้อยละ 80 ขึ้นไป ด้านผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่วัดจากผลงานวิจัย พบว่า ผู้เรียนร้อยละ 37.04 ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีเยี่ยม รองลงมา คือ ผ่านเกณฑ์การประเมินในระดับดีมาก และระดับดี คิดเป็นร้อยละ 18.52 และร้อยละ 14.81 ตามลำดับ สำหรับการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้กับเกณฑ์มาตรฐาน พบว่า คะแนนผลการเรียนเฉลี่ยของผู้เรียนแตกต่างกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดที่ 70 คะแนนหรือ เกรด C และด้านความพึงพอใจจากการเรียนแบบลงมือปฏิบัติ พบว่า ผู้เรียนมีความพึงพอใจในภาพรวม และรายด้านในระดับมาก เมื่อพิจารณาจากคะแนนเฉลี่ยของความพึงพอใจ พบว่า ด้านการสอนของอาจารย์ เป็นด้านที่ผู้เรียนมีความพึงพอใจสูงเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการเรียนรู้ของนักศึกษา ด้านการเรียนการสอน ด้านความรู้ของนักศึกษา และด้านการประเมินผล

คำสำคัญ : การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ การวิจัยในชั้นเรียน ความพึงพอใจของนักศึกษา

¹ อาจารย์สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยว คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม จังหวัดกรุงเทพฯ

*ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: nattapong.chl@spu.ac.th

To study learning by doing in TMT423 Research Methodology for Tourism Industry

Nattapong Chaisaengpratheep^{1*}

Abstract

The purpose of the classroom research in TMT423: Research Methodology for the tourism industry is, first, to determine the effect of learning by doing in relation with the learning outcomes of students in this course. Secondly, it aims to assess the satisfaction of students with this course. The target group includes undergraduate students at the subject TMT423 during the second semester of the 2557 academic year. The class had 52 students and the information used in the research came from a final test of the learning objectives included in the lesson plans, a thesis to be prepared in pairs, oral presentations and satisfaction of learners on learning by doing. Statistics and data analysis were noted as percentages and One-sample t-test with significant level of 0.05.

The findings are summarized below. Learning by doing from a management model was implemented in the abovementioned subject and compared with a benchmark study to be analyzed in two parts: learning outcomes and students' satisfaction. The details are as follows. Regarding the learning outcomes, the results of the test were positive for 55 percent of all sample members. 14.81 percent of the students got a score of 80 percent or higher, which is equivalent to a grade "A". For the thesis prepared in pairs and its oral defense, the results show that 37.04 percent of the assignments passed the assessment, 18.52 percent got "outstanding" results and 14.81 percent were considered as "good". Analysis of student's satisfaction on the learning by doing experience: The average overall satisfaction level sums up to 3.79 out of 5, which is a high satisfactory level. It shows that students are very satisfied with the level of this teaching practice. When you considered the satisfaction of student in different points that teaching of the teacher has the highest score; he emphasize on the student centre, with a score of 3.83 points out of 5. The highest score was given to the responsibility to act with an average value of 4.04 out of 5. In terms of teaching hour, they gave an average of 3.71 points out of 5. During the course they were also required to do some research and field study, which they valued quite positively (3.67 points out of 5). Finally, regarding their accomplishment of the learning objectives and activities, they also considered it was satisfactory, with a score of 3.83 points out of 5.

Keywords : Learning by Doing Classroom Research Student Satisfaction

¹ Doctor of Education Program in Educational Administration, Valaya Alongkorn Rajabhat University Under The Royal Patronage,

* Corresponding author, e-mail: vrurdijournal@hotmail.com

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 4 มาตราที่ 22 กล่าวว่า “การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดกระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ” และมาตราที่ 24 (1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล (2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาและ (3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่านและเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2545)

ตามเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2553 ที่กล่าวถึงพันธกิจที่สำคัญที่สุดของสถาบันการศึกษา คือการผลิตบัณฑิตหรือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความรู้ในวิชาการและวิชาชีพมีคุณลักษณะตามหลักสูตรที่กำหนดการสอนในยุคปัจจุบันใช้หลักการของการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเน้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ และพัฒนาความรู้ได้ด้วยตนเองรวมทั้งมีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริงของการทำงาน เชื่อมโยงประยุกต์สิ่งที่เรารู้เข้ากับสังคมมีการจัดกิจกรรมและกระบวนการให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ ประเมินและสร้างสรรค์สิ่งต่างๆส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพโดยสะท้อนจากการที่ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรายวิชาหรือเลือกทำโครงการหรือชิ้นงานตามความสนใจในขอบเขตเนื้อหาวิชานั้นๆ

จากแนวคิดดังกล่าวจึงได้เกิดแนวทางการเรียนรู้ที่เอื้อประโยชน์สูงสุดให้แก่ผู้เรียนโดยใช้การเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติ หรือ (learning by doing) ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่มีแก่นแท่งทักษะปฏิบัติเป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ เพื่อให้ได้มาซึ่งความรู้หรือข้อค้นพบใหม่ เป็นการพัฒนาให้ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้การสอนแบบลงมือปฏิบัติยังช่วยเพิ่มพูนคุณภาพการเรียนรู้ เช่น แรงจูงใจในการเรียนรู้ (Motivation) การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่ผู้เรียนค้นพบความรู้ด้วยตนเอง และเพิ่มการมีทักษะการถ่ายโยงความรู้ (Transferable Skills) (Evans & Abbott, 1998) ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้มีความใฝ่รู้ และรู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งเป็นคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของหลักสูตรการจัดการการท่องเที่ยวและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงศึกษาการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) ผู้วิจัยได้คำนึงถึงข้อจำกัดและข้อเสนอแนะต่างๆ จากงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาปรับใช้ในการออกแบบงานวิจัยครั้งนี้ทั้งนี้เพื่อนำผลการวิจัยไปเป็นแนวทางหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนของสาขาการจัดการการท่องเที่ยวให้สามารถพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่ใฝ่เรียนรู้มีทักษะ ซึ่งเป็นคุณสมบัติที่สำคัญที่จะนำไปใช้ได้ ในรายวิชาอื่นๆ ในการศึกษาต่อและในการดำเนินชีวิตต่อไปในอนาคตด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาจากวิธีการสอนแบบลงมือปฏิบัติในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry)
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษากับเกณฑ์มาตรฐาน

3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาจากวิธีการสอนแบบลงมือปฏิบัติในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาปริญญาตรี ภาคปกติ ชั้นปีที่ 3 ที่ลงทะเบียนในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 52 คน ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่ แผนจัดการเรียนรู้รายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) แบบประเมินผลงานวิจัยและการนำเสนอผลการวิจัย ข้อสอบวัดผล และแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้เรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน ดังนี้

1. แผนจัดการเรียนรู้รายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) แบบใช้วิจัยเป็นฐาน ประกอบด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 15 ครั้ง สร้างขึ้นโดยผู้วิจัยเองมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษาตำรา เอกสารบทความวิชาการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการสอนแบบให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อสรุป เนื้อหาสาระสำคัญของหลักการสอนแบบใช้วิจัยเป็นฐานเพื่อนำมาใช้ในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry)

1.2 ผู้วิจัยศึกษาคำอธิบายรายวิชา จุดมุ่งหมายรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) เพื่อนำมาเนื้อหารายวิชา มาพัฒนาเป็นวัตถุประสงค์การเรียนรู้ของแผนการจัดการเรียนรู้

1.3 ผู้วิจัยศึกษาหลักการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นแนวทางสำหรับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry)

2. ข้อสอบวัดผล ซึ่งผู้วิจัยได้จัดทำขึ้นตามแผนการจัดการเรียนรู้รายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) และใช้หลักแนวคิด Cognitive Domain ของ Bloom จำนวน 4 ข้อ เพื่อทดสอบหาผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษาในรายวิชานี้

2.1 ระดับค่าคะแนนผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยศรีปทุมแบ่งเป็น 8 ระดับ ได้แก่เกรด A เท่ากับ 4.0 หมายถึง ดีเยี่ยม (Excellent) เกรด B+ เท่ากับ 3.5 หมายถึง ดีมาก (Very Good) เกรด B เท่ากับ 3.0 หมายถึง ดี (Good) เกรด C+ เท่ากับ 2.5 หมายถึง ค่อนข้างดี (Fairly Good) เกรด C เท่ากับ 2.0 หมายถึง พอใช้ (Fair) เกรด D+ เท่ากับ 1.5 หมายถึง เกือบพอใช้ (Almost Fair) เกรด D เท่ากับ 1.0 หมายถึง อ่อน (Poor) เกรด F เท่ากับ 0.0 หมายถึง ตก (Failure)

3. แบบประเมินผลงานวิจัยและการนำเสนอผลการวิจัยพิจารณาจาก 2 ส่วน คือ เล่มรายงานวิจัย และการนำเสนอผลงานวิจัย (คะแนนเต็ม 50 คะแนน) มีรายละเอียดดังนี้

3.1 เล่มรายงานวิจัยคะแนนเต็ม 40 คะแนนมีเกณฑ์การประเมินผลดังนี้

3.1.1 มีรายละเอียดครบถ้วนตามรูปแบบรายงานการวิจัย 5 คะแนน

3.1.2 ความถูกต้องความสอดคล้องของหัวข้อการวิจัยคำถามการวิจัยและวัตถุประสงค์การวิจัย 5 คะแนน

3.1.3 การออกแบบการวิจัยสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย (การเลือกประชากรกลุ่มตัวอย่างขนาดกลุ่มตัวอย่างการวิเคราะห์ข้อมูล) 15คะแนน

3.1.4 แบบสอบถามสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยรอบการวิจัย 10 คะแนน

3.1.5 วิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องตามสถิติที่ใช้ 5คะแนน

3.1.6 สรุปผลการวิจัยสามารถตอบคำถามการวิจัยได้ถูกต้อง 10 คะแนน

3.2 การนำเสนองานวิจัยคะแนนเต็ม 10 คะแนนเกณฑ์การประเมินผลดังนี้

3.2.1 สื่อนำเสนอเช่น power point เข้าใจง่าย 5 คะแนน

3.2.2 บุคลิกภาพการพูดนำเสนอ 2.5 คะแนน

3.2.3 การตอบคำถาม 2.5 คะแนน

4. แบบสอบถามความพึงพอใจ สำหรับกลุ่มตัวอย่าง จะใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบปลายปิด (Closed-end Question) โดยผู้วิจัยอ้างอิงและประยุกต์แบบสอบถามให้เข้ากับงานวิจัยครั้งนี้ โดยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีการศึกษา เป็นคำถามแบบให้เลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนการประเมินค่า (Rating Scale) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในข้อคำถาม แบบมาตราประมาณค่าแบบ Likert ชนิด 5 ระดับ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือแบบสอบถามดังกล่าวนำมาตรวจสอบ ดังนี้

1. การทดสอบความตรง (Test of Validity) ด้วย IOC (สุวิมล ติรกันันท์, 2551, หน้า 147-148) การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) เป็นการตรวจสอบโดยอาศัยผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา (Subject Matter Specialists) หรือผู้ทรงคุณวุฒิทำการตรวจสอบคำถามโดยการแสดงความเห็นเป็นรายข้อ การตรวจสอบและประเมินคุณภาพของแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจกับผู้ทรงคุณวุฒิแบบเจาะจงจำนวน 5 ท่าน จำนวน 20 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

การเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองทุกขั้นตอน โดยมีรายละเอียด ดังนี้ 1.เก็บข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ 2.เก็บข้อมูลจากแบบประเมินผลงานวิจัย และการนำเสนอผลการวิจัย 3.เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามความพึงพอใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ตอนได้แก่

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามการวิจัยโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน ได้แก่ One-sample t-test

ผลการวิจัย

ผลการใช้เทคนิคการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติกับนักศึกษาในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากกระบวนการทำวิจัยด้วยตนเอง เน้นการลงมือปฏิบัติและการอภิปรายผลที่ได้จากการทำวิจัย เพื่อหาคำตอบจากเรื่องวิจัยที่นักศึกษาสนใจโดยมีผู้สอนออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้และลงมือปฏิบัติตามแผนการเรียนรู้ประจำรายวิชาในแต่ละสัปดาห์ ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของนักศึกษา เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานจากผลการศึกษาสามารถวิเคราะห์ออกเป็นผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ที่วัดจากแบบทดสอบและผลงานวิจัยโดยเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กับเกณฑ์มาตรฐานมีรายละเอียดดังนี้

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ที่วัดจากแบบทดสอบและผลงานวิจัยพบว่าผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในระดับดีมาก จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 15.34 รองลงมาระดับดีจำนวน 22 คนคิดเป็นร้อยละ 42.31 และระดับค่อนข้างดี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 30.77

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับเกณฑ์มาตรฐาน

รายละเอียด	N	$\bar{X}$	S.D.	One-Sample t-test		
				t	df	p
กิจกรรม....	52	70.17	4.89	0.26	51	0.4

*นัยสำคัญที่ 0.05

การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้กับเกณฑ์มาตรฐานผลการเรียนเฉลี่ยของผู้เรียนเท่ากับ 70.17 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 4.89 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานที่ทางผู้วิจัยกำหนดขึ้นโดยสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทางมหาวิทยาลัยคือผ่านเกณฑ์ที่ 70 คะแนนหรือ เกรด C ด้วยสถิติทดสอบค่าที (One-sample t-test) พบว่าคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกับเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ความพึงพอใจจากการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติพบว่า มีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจโดยภาพรวมเท่ากับ 3.79 มีระดับความพึงพอใจมาก แสดงว่านักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากต่อการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติและทุกด้านมีระดับความพึงพอใจระดับมาก

เมื่อจำแนกความพึงพอใจของนักศึกษาออกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสอนของอาจารย์พบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ อาจารย์ผู้สอนเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 ด้านการเรียนรู้ของนักศึกษาพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีความรับผิดชอบในหน้าที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 ด้านด้านการเรียนการสอนพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ระยะเวลาเรียนเหมาะสมค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.71 ด้านความรู้ของนักศึกษาพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ นักศึกษาสามารถทำวิจัยได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ด้านการประเมินผลพบว่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ วิธีการประเมินผลสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และกิจกรรมการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยจะนำเสนอการอภิปรายผลใน 2 ประเด็นคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติและความพึงพอใจจากการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนแบบลงมือปฏิบัติในรายวิชาTMT423 ระเบียบวิธีวิจัย สำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry)มีคะแนนเฉลี่ย33.97 และเมื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษากับการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติค่าเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน การเรียนแบบลงมือปฏิบัติเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้วิเคราะห์ ค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะแนวทาง และแก้ปัญหาให้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจารุกิตติ์ สายสิงห์ (2558) ผลสัมฤทธิ์การเรียนการสอนรายวิชาการบริหารสารสนเทศ 2 โดยเน้นรูปแบบฝึกปฏิบัติจริง การทดสอบหลังเรียนมีนักศึกษาผ่านเกณฑ์ จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 90.32

2. ความพึงพอใจจากการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติในรายวิชาTMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) ผลการวิจัยพบว่าโดยรวมนักศึกษามีความพึงพอใจในการเรียนการสอนวิชานี้ระดับมากสอดคล้องกับการศึกษาของปิยดา ยศสุนทร (2553) การใช้การสอนแบบสาธิตร่วมกับการลงมือปฏิบัติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกระบวนวิชาเคมีประยุกต์ มีความพึงพอใจภาพรวมในระดับมาก

ผลการวิจัยวิธีการสอนทั้ง 5 ประเภทในการเรียนการสอนแบบลงมือปฏิบัติต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดังนี้

1. การสอนอ่านเพื่อความเข้าใจในบทที่ 1 “บทนำ” เป็นการสอนเนื้อหาส่วนความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา แสดงสาเหตุของปัญหาในการวิจัยว่าเกิดจากอะไร การเขียนอย่างสมเหตุสมผล ขอบเขตของประชากร และขอบเขตของเนื้อหาหรือตัวแปรที่สนใจศึกษา สมมติฐาน นิยามศัพท์เฉพาะ และประโยชน์ที่พึงได้รับ โดยการสอนด้วยวิธีแบบการอ่านเพื่อความเข้าใจทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าเกณฑ์ และมีความพึงพอใจระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยวัฒน์ บวรวัฒน เศรษฐพิทักษ์ นิลนพคุณและอุษา คงทอง (2558) การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนักเรียนมีพัฒนาการด้านความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีระดับความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการสอนมีองค์ประกอบ 5 องค์ประกอบได้แก่หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหา กระบวนการเรียนการสอนและการวัดและประเมินผล

2. การสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ในบทที่ 2 “การทบทวนวรรณกรรม” เป็นการสอนรายละเอียดเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับหัวข้องานวิจัย โดยต้องสัมพันธ์กับงานวิจัยที่ดำเนินการ และควรเขียนในแนวการวิเคราะห์และสังเคราะห์ มีการอ้างอิงแหล่งที่มาและเขียนได้ถูกต้องตามหลักการเขียนการอ้างอิงทั้งในเนื้อหาและบรรณานุกรม โดยการสอนด้วยวิธีแบบสืบเสาะหาความรู้ ทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าเกณฑ์ และมีความพึงพอใจระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของเชมณัญญ์ มิ่งศิริธรรม และคณะ (2555) ผลของการเรียนการสอนออนไลน์แบบสืบสอบที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราชนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เรียนด้วยการเรียนการสอนออนไลน์แบบสืบสอบมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนการสอนออนไลน์แบบสืบสอบในระดับมาก ($\bar{X} = 4.15$)

3. การสอนแบบสาธิตในบทที่ 3 “วิธีการดำเนินการวิจัย” เป็นการสอนการดำเนินการวิจัยตามรายละเอียด ดังนี้ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง การสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือในการวิจัย การเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ โดยการสอนด้วยวิธีแบบสาธิต ทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าเกณฑ์ และมีความพึงพอใจระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของริบอง กัลติวานิชย์ (2555) ผลการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยวิธีการสอนแบบสาธิตเพื่อการฝึกทักษะปฏิบัติวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกเรื่องการสร้างภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนโดยการจัดการเรียนแบบผสมผสานด้วยวิธีการสอนแบบสาธิตเพื่อการฝึกทักษะปฏิบัติเรื่องการสร้างภาพเคลื่อนไหววิชาคอมพิวเตอร์กราฟิกมีคะแนนผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และมีระดับความพึงพอใจมากที่สุด ($\bar{X} = 4.54$)

4. การสอนแบบการคิดวิเคราะห์ ในบทที่ 4 “ผลการวิจัย” เป็นการสอนรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ อาจนำเสนอด้วยข้อความ หรือผสมตาราง รูปภาพ กราฟตามความเหมาะสม ในการแปลผลการวิจัยไม่ควรเขียนนวนหรือซ้ำซ้อน ระบุระดับการคัดลอกตัวเลขและการแปลความและการนำความคิดเห็นของผู้วิจัยเข้าไปอธิบายประกอบ ซึ่งการสอนด้วยวิธีแบบการคิดวิเคราะห์ทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าเกณฑ์ และมีความพึงพอใจระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของปณิตา วรณพิรุณ (2554) ผลของการเรียนแบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือทางปัญญาเพื่อพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพบว่า นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาที่เรียนด้วยจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือทางปัญญามีคะแนนการคิดวิเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือทางปัญญาในระดับมากที่สุด

5. การสอนแบบการคิดสังเคราะห์ ในบทที่ 5 “บทสรุป” เป็นการสอนถึงรายละเอียดเกี่ยวกับบทสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ บทนี้จะแสดงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย และผลการวิจัยที่ค้นพบ ไม่นำเสนอตัวเลขทางสถิติที่ซับซ้อน และผู้วิจัยจะอภิปรายผลการวิจัยโดยอาศัยแนวคิดทฤษฎี และผลวิจัยที่เกี่ยวข้องที่ได้สรุปไว้ในบทที่ 2 ซึ่งการสอนด้วยวิธีแบบการคิดสังเคราะห์ทำให้ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ของกลุ่มตัวอย่างสูงกว่าเกณฑ์ และมีความพึงพอใจระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของธนศ ปานอุทัย (2556) การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูที่เน้นการสอนแบบโครงงานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ของนักเรียนโรงเรียนวัดบางหลวงพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครู แบบ NAMCAFE Model นักเรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากผลการจัดการสอนแบบลงมือปฏิบัติที่ให้ความสำคัญกับผู้เรียนได้เรียนรู้ในศาสตร์วิชานั้นควบคู่กับกระบวนการวิจัย สอดคล้องกับแนวคิดหลักการจัดการเรียนรู้ของ Bloom พฤติกรรมการเรียนรู้ (Cognitive domain) ซึ่งแบ่งแยกระดับความรู้ไว้ใน 5 องค์ประกอบ 1. ความรู้ (Knowledge) หมายถึง การเรียนรู้ที่เน้นถึงการจำและการระลึกได้ถึงความคิด วัตถุ และปรากฏการณ์ต่าง ๆ ซึ่งเป็นความจำที่เริ่มจากสิ่งง่าย ๆ ที่เป็นอิสระแก่กัน ไปจนถึงความจำในสิ่งที่ยุ่งยากซับซ้อนและความสัมพันธ์ระหว่างกัน 2. ความเข้าใจ (Comprehension) เป็นความสามารถทางสติปัญญาในการขยายความรู้ ความจำ ให้กว้างออกไปจากเดิมอย่างสมเหตุสมผล การแสดงพฤติกรรมเมื่อเผชิญกับสื่อความหมาย และความสามารถในการแปลความหมาย การสรุปหรือการขยายความสิ่งใดสิ่งหนึ่ง 3. การประยุกต์ใช้ (Application) เป็น ความสามารถในการนำความรู้ (knowledge) ความเข้าใจ (comprehension) ในเรื่องใด ๆ ที่มีอยู่ ไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ โดยการใช้ความรู้เฉพาะอย่าง มาผสมผสานกับความสามารถในการแปลความหมาย สรุปผลหรือการขยายความสิ่งนั้น 4. การวิเคราะห์

(Analysis) ความสามารถและทักษะที่สูงกว่าความเข้าใจ โดยมีลักษณะเป็นการแยกแยะสิ่งที่จะพิจารณาออกเป็น ส่วนย่อย มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการสืบค้นหาความสัมพันธ์ของส่วนต่าง ๆ ว่าสามารถเข้ากันได้หรือไม่ ซึ่งจะ ช่วยให้เกิดความเข้าใจต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดอย่างแท้จริง และ5. การสังเคราะห์ (Synthesis) ความสามารถในการ รวบรวมส่วนประกอบย่อย ๆ หรือส่วนใหญ่ ๆ เข้าด้วยกันเพื่อให้เป็นเรื่องราวอันหนึ่งอันเดียวกัน การสังเคราะห์ เป็นกระบวนการรวบรวมเนื้อหาสาระของเรื่องต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน เพื่อสร้างรูปแบบหรือโครงสร้างที่ยังไม่ ชัดเจนขึ้นมาก่อน อันเป็นกระบวนการที่ต้องอาศัยความคิดสร้างสรรค์ภายในขอบเขตของสิ่งที่กำหนดให้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ผู้สอนต้องมีการเตรียมสื่อ การเรียนรู้ในกิจกรรมแต่ละสัปดาห์ให้พร้อม และมีความหลากหลาย เช่น มีตัวอย่างงานวิจัยทั้งแบบที่ง่ายและ แบบยาก เพื่อให้นักเรียนใช้เป็นตัวอย่างในการทำความเข้าใจและเกิดการเรียนรู้โดยตนเองเพื่อให้ผู้เรียนเกิด ความคุ้นเคยในขั้นตอนของการวิจัย

2. เวลาในการจัดการเรียนรู้ควรยืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้สอน โดยคำนึงถึงข้อจำกัดด้านเนื้อหา ความยากง่าย และเวลาในการทำงานวิจัยของผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การสอนแบบลงมือปฏิบัติ ขึ้นอยู่กับผู้สอนและระดับความสามารถของผู้เรียน โดยในระดับ ปริญญาตรีควรเน้นกระบวนการลงมือปฏิบัติมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bloom ในระดับที่ 3-4 คือ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ได้และการคิดวิเคราะห์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการโดยใช้การเรียนรู้แบบลง มือปฏิบัติในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ

2. ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบการเรียนรู้แบบลงมือปฏิบัติกับวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ อื่นๆ

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สามารถดำเนินการสำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี โดยได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก ดร.วิญญู อยู่นิสิต ที่ปรึกษาโครงการวิจัย และดร.สิรินธร สิ้นจินดาวงศ์ ผู้อำนวยการศูนย์สนับสนุนและ พัฒนาการเรียนการสอนในความกรุณาให้คำแนะนำข้อเสนอแนะ และคำปรึกษา สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยศรีปทุมสำหรับการสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัยและการมอบโอกาสให้ผู้วิจัยได้พัฒนาผลงานด้าน วิชาการ ซึ่งผลงานวิจัยชิ้นนี้สามารถนำไปพัฒนาและประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา TMT423 ระเบียบวิธีวิจัยสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยว (Research Methodology for Tourism Industry) และรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- เชมณัฐ มิ่งศิริธรรม และคณะ. (2555). ผลการเรียนรู้การสอนแบบออนไลน์แบบสืบสอบที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silapakorn University. กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 5 ฉบับที่ 1 หน้า 683-692.
- จารุกิตติ์ สายสิงห์. (2558). ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้การสอนรายวิชาการบริหารสารสนเทศ 2 โดยเน้นรูปแบบฝึกปฏิบัติจริง. The 1st National Conference on Technology and Innovation Management NCTIM 2015 [RajabhatMahaSarakhmUniversity | MahaSarakhm| Thailand | 12–13May 2015.
- ชัยวัฒน์ บารววัฒน เศรษฐพิทักษ์ นิลนพคุณ และอุษา คงทอง. (2558). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. วารสารบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ปีที่ : 9 ฉบับที่ : 1 หน้า 26-41 ปี 2558.
- ทิตนา แคมมณี. (2557). ศาสตร์การสอน องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 18. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนศ ปานอุทัย. (2556). แนวทางพัฒนาพฤติกรรมการสอนของครูที่เน้นการสอนแบบโครงการ เพื่อส่งเสริมความสามารถการคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ของผู้เรียน. วารสารวิชาการ ปีที่ 16 ฉบับที่ 4 ตุลาคม-ธันวาคม.
- ปณิดา วรรณพิรุณ. (2554). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานโดยใช้เครื่องมือทางปัญญา เพื่อพัฒนาทักษะการติดต่ออย่างมีวิจารณ์ญาณ. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปีที่ 23 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม-สิงหาคม หน้า 152-164.
- ปิยดา ยศสุนทร. (2553). การใช้การสอนแบบสาธิตร่วมกับการลงมือปฏิบัติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กระบวนการวิชาเคมีประยุกต์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย. (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.tnrr.in.th/rir/index.php?page=resarching&nid=366334>. 28 สิงหาคม 2558.
- พวงเพ็ญ อินทรประวัติ. (2532). รูปแบบการสอน. สงขลา : โครงการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา.
- รียอง กัลป์ติวณิชย์. (2556). ผลการเรียนรู้แบบผสมผสานด้วยวิธีการสอนแบบสาธิต เพื่อฝึกหัดทักษะปฏิบัติวิชาคอมพิวเตอร์กราฟิก เรื่องการสร้างภาพเคลื่อนไหวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสิรินธรราชวิทยาลัย. วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silapakorn University. กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. ปีที่ 6 ฉบับที่ 2 หน้า 642-654.
- สมยศ ต่ายแก้ว. (2542). การสอนแบบฝึกปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- Anderson, L. W. & Krathwohl, D. (Eds.). (2001). A taxonomy for learning, teaching, and assessing: A revision of Bloom's taxonomy of education objectives. New York, Longman.